

Kunstenaar	Marcel Broodthaers (Brussel 1924-Keulen 1976)
Titel	<i>L'Entree de l'exposition</i>
Jaar	1998-99
Materiaal	Papier, planten, foto's, tentoonstellingscatalogi, affiches
Afmetingen	Zesdelig
Verworven	1987
Inventarisnummer	100351a-f

Beschrijving

L'Entree de l'exposition bestaat uit een opsomming van verschillende objecten, die samen een minitentoonstelling vormen. Het meest opvallend zijn een aantal palmbomen in zwarte potten, die midden in de ruimte staan. Aan de omringende muren hangen één of meerdere werken. Dit zijn zes lijsten met zwart-wit foto's, een tweedelig gedicht, twee zwarte schilderijen met goudstaven erop, een a-schilderij en een ingelijste proefdruk van een catalogus.

De ingelijste zwart-wit foto's tonen respectievelijk twee schetsen van een fles, een drietal foto's van honden en één met ganzen, een met mosselschelpen bedekte kan, een waarschuwbord met de mededeling 'enfants non admis' (kinderen niet toegestaan), een vitrinekast met aardappels (of noten?) en tot slot een persoon die witte platen bekijkt waarop enkel de namen van kunstenaars staan geschreven, gevolgd door de aanvulling 'peint', 'fume' of 'copie'.

In het tweedelige *Gedicht-poem-poème/Change-Exchange-Wechsel* staat herhaaldelijk het signatuur MB geschreven. Deze zijn onderverdeeld in genummerde strofen

zoals in een gedicht en ondertekend met de initialen MB. Het tweeluik *Museum Museum* toont zestien identieke goudklompjes in een helder schema. Op het linker deel gaan de klompjes vergezeld van namen van bekende kunstenaars (Cranach, Duchamp, Magritte), rechts staan producten als boter en kaas vermeld, maar ook bloed en kanon. De onderste regel meldt, anders dan de identieke goudklompjes doen vermoeden, dat het om imitaties, kopieën en originelen gaat.

Het a-schilderij toont de letter 'a' in een brede omkadering, die doet denken aan de entree van een klassiek-Griekse tempel. De rest van het paneel is beschilderd met een transparante witte verf. Het laatste werk bestaat uit een uitgeklapte zwarte tentoonstellingscatalogus met daarboven, en -onder in spiegelschrift, de woorden: 'Tractatus Logico'.

Betekenis

De titel *L'Entrée de l'exposition* verwijst naar de oorspronkelijke positie van het werk aan het begin van Broodthaers' tentoonstelling in Bazel, 1974. Het werk vormt een goede samenvatting van zijn ideeën over het kunstmechanisme en het spel van echt en vals. In deze mini-tentoonstelling brengt hij ingewikkelde kwesties als 'de voorwaarden voor het bestaan van beeldende kunst' op een indringende, maar tegelijkertijd lichtvoetige en humoristische manier aan de orde.

In het tweeluik met de lange titel steekt Broodthaers de draak met het handtekeningen-fetisjisme. Hoewel de handtekening als een bewijs van echtheid wordt gezien, raken de steeds herhaalde initialen MB verzeild in onbegrijpelijke wisselkoersen. Toch hoeft niemand eraan te twijfelen dat dit een echte Broodthaers is: onderaan zijn met potlood de handgeschreven signatuur en het serienummer geschreven.

In het tweeluik met de goudklompjes wijst Broodthaers op het feit dat originelen hoger worden geacht dan kopieën, terwijl het plaatje identiek oogt. De woorden 'Tractatus Logico' zijn een verwijzing naar het gelijknamige werk van de Oostenrijks-Engelse filosoof Ludwig Wittgenstein (1889-1951), dat handelt over 'de ultieme waarheid'. Ook in de andere werken haalt Broodthaers subtiele beeld- en woordgrappen uit over de onderliggende mechanismen van kunst en kijken.

In deze minitentoonstelling

Biografie

Marcel Broodthaers was opgeleid tot dichter. Omdat dit hem geen bekendheid ople-

verde, werkte hij ook als boekverkoper, journalist, kunstcriticus en museumgids in het Brusselse *Palais des Beaux Arts*. Toen zijn vierde dichtbundel genaamd *Pense-Bête* (geheugensteuntje, maar ook 'denk dom') weer geen doorbreek betekende, besloot Broodthaers om de resterende vijftig exemplaren samen met twee kogels in gips te gieten, zodat ze onleesbaar en tot sculptuur waren geworden. Nadien legde hij zich toe op de beeldende kunsten ofwel "het produceren van handelswaar", zoals hij het zelf noemde.

Belangrijke thema's in het werk van Broodthaers zijn de transformatie van kunst in handelswaar en de macht van het kunstbedrijf om aan een object de waarde van kunst toe te kennen. Feitelijk gaat het om de leegte en afwezigheid van inhoud in musea en galeries: de sokkel, vitrine en lijst. Dit blijkt vooral uit zijn werk dat ogenschijnlijk onbeduidend was (zoals opeenhopingen van eierschalen of mosselschelpen) of slechts een minieme handeling vergde (zoals het louter zetten van zijn signatuur). Ironisch genoeg werd zijn kunst, in tegenstelling tot de poëzie, wel onmiddellijk opgenomen in de circulatie van waren.

Na 1974 ontstond er een reeks overzichtstentoonstellingen rond het begrip decor, waarin hij oude en nieuwe werken in een steeds veranderende omgeving plaatste. Op die manier onderzocht hij de contextuele afhankelijkheid van kunstwerken en ontliep hij tegelijkertijd een definitieve interpretatie van zijn werk. "Mosselen, eieren, voorwerpen zonder inhoud, tenzij lucht en zonder gratie. Alleen hun schelpen benadrukken noodgedwongen de leegte. Het is het voetstuk dat men moet bekijken. In feite breng ik u de realiteit met mijn werk", aldus Broodthaers.

Meer Marcel Broodthaers in het Bonnefantenmuseum:

Fotocollectie Zuid-Limburg (1967-1970)

Manuscripten (1967-1974)

Une seconde d'éternité (1970, film)

M.B. (1970-1971, plaquettes)

Studies op papier

Tank (sculptuur)